

Posudek vedoucího na diplomovou práci Bc. Vratislava Aubrechta

Globální trendy ve vývoji úmrtnosti na HIV/AIDS

Katedra demografie a geodemografie, PŘF UK

Téma diplomové práce Bc. Vratislava Aubrechta, Globální trendy ve vývoji úmrtnosti na HIV/AIDS, je nedílnou součástí demografického výzkumu a je nepochybné, že jde o velmi aktuální téma, protože jak odhaduje Světová zdravotnická organizace na HIV/AIDS již zemřelo více než 38 mil. lidí a dalších 30 mil. je nemocných. Téma je o to zajímavější, že se zabývá problematikou na globální úrovni a to jak z pohledu celého světa, tak jednotlivých regionů, kde je vývoj výrazně odlišný.

Diplomová práce je strukturovaná do devíti kapitol. V úvodu je představeno téma práce a dvě hlavní výzkumné otázky, tj. jak se změní početnost a pohlavně věková struktura obyvatelstva ve světě a regionech v období 1990–2065 a jaké jsou případné ztráty na obyvatelstvu ve světě a studovaných regionech v daném období v důsledku HIV/AIDS. Druhá kapitola se věnuje přehledu relevantní literatury a přehledu institucí, které se touto problematikou zabývají. Neboť HIV/AIDS je nezanedbatelný problém v lidské společnosti a zdrojů informací dnes v době internetu není málo, seznam by mohl být velmi rozsáhlý. O to více lze kladně hodnotit to, že text přehledně představuje stěžejní práce, ze kterých diplomová práce vychází a přední instituce, které se HIV/AIDS věnují. Protože se výzkumu HIV a vývoji vakcíny věnuje kapitola čtvrtá, doplňující informace je možné najít i tam. Pozitivně lze hodnotit i to, že tato kapitola obsahuje informace o průběhu HIV infekce v lidském těle a práce není zaměřena jen na analýzu dat bez širšího kontextu. Do teoretické části práce patří i kapitola třetí, kde jsou upřesněny datové zdroje a regiony, za které jsou odhady počítány, a samotná metoda výpočtu, která obsahuje výpočet úmrtnostních tabulek a kohortně-komponentní metodu, které jsou upraveny s ohledem na úmrtnost HIV/AIDS. Vzhledem ke komplexnosti tématu a dostupné datové základny World population prospects: revize 2015 a databáze WHO jsou zvolené metody odpovídající, ačkoliv ve formálním popisu jsou drobné nepřesnosti.

V analytické části je popsán a graficky ilustrován vývoj prevalence, incidence a počet zemřelých na HIV/AIDS v období 1990–2014 a stávající populační vývoj ve světě v letech 1950–2010 založený na pohlavně-věkové struktuře populace a procesech porodnosti a úmrtnosti. Následující dvě kapitoly se již zabývají výhledem do budoucnosti. Sedmá kapitola se věnuje perspektivám porodnosti, úmrtnosti a projekci parametrů úmrtnosti na HIV/AIDS. Osmá kapitola se pak zabývá odhadem vývoje počtu obyvatel, odhadu změn ve věkové struktuře a odhadu reprodukčních ztrát a počtu zemřelých na HIV/AIDS do roku 2065 ve světě a daných regionech. I přes velké množství údajů, které text obsahuje, je popis výsledků, který je doplněn o názorné grafy, dobře strukturovaný a zohledňuje fakt, že jde o modelové situace.

Na druhou stranu textu chybí větší návaznost na teoretickou část práce, která by mohla v rámci interpretace text odlehčit a více poukázat na limity zvoleného přístupu.

Diplomová práce Bc. Vratislava Aubrechta se zabývá tématem, které bezpochyby svou šíří není jednoduché a přináší mnoho metodických problémů, se kterými se dle mého názoru autor náležitě vyrovnal. Diplomová práce splňuje všechny požadavky kladené na kvalifikační práce, proto diplomovou práci Bc. Vratislava Aubrechta doporučuji k obhajobě.

V Praze 6. 9. 2016

RNDr. Olga Kurtinová, Ph.D.